

Contribuabil inactiv. Anulare Ordin președinte ANAF nr. 1167/2009

În practica fiscală recentă, s-a folosit adeseori noțiunea de “contribuabil inactiv”. Ea n-a fost însă prea des asociată cu formula “anulare Ordin președinte ANAF nr. 1167/2009”, întrucât practica judiciară s-a coagulat timid.

Prin **decizia civilă nr. 873 din 23 martie 2016**, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția Contencios Administrativ și Fiscal a confirmat o soluție de anulare a Ordinului președintelui ANAF nr. 1167/2009 pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, stabilind faptul că în perioada 2009 – 2016 un contribuabil declarat inactiv a fost în fapt activ.

Respectivul contribuabil inactiv a fost reprezentat în fața instanțelor de av. dr. Cosmin Flavius Costăș (Baroul Arad – Costăș, Negru & Asociații) și de av. Adina Laza (Baroul Hunedoara).

Până la motivarea hotărârii Înaltei Curți, soluția inedită poate fi privită prin prisma argumentelor esențiale discutate în cauză.

Vom reaminti faptul că, la 3 martie 2008, prin Ordonanța de Urgență nr. 19/2008, a fost modificat **art. 78 alin. (5) din Codul de procedură fiscală**, care a dobândit următoarea formă: *„Contribuabilii persoane juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică ce nu își îndeplinesc obligațiile declarative la două termene de declarare consecutive și cărora, la cerere, nici nu li s-a aprobat de către organul fiscal competent o măsură privind îndeplinirea obligațiilor lor fiscale vor fi declarați inactivi, fiind aplicabile prevederile art. 11 alin. (11) și (12) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările*

ulterioare”.

În aplicarea acestui text de lege, a fost aprobată **legislație secundară**, anume **Ordinul președintelui ANAF nr. 819/2008** pentru aprobarea *Procedurii privind declararea contribuabililor inactivi*. Procedura concretă, descrisă în secțiunea (B) a ordinului, era următoarea:

1. Lunar, în termen de 15 zile de la expirarea termenului legal de depunere a declarațiilor, organul fiscal competent întocmește lista contribuabililor care nu și-au îndeplinit obligațiile declarative, emite și transmite notificări acestei categorii de contribuabili.

2. În termen de 15 zile de la data transmiterii notificărilor, organul fiscal competent întocmește lista contribuabililor care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi, eliminând din lista contribuabililor care nu și-au îndeplinit obligațiile declarative acei contribuabili care au depus declarațiile ca urmare a notificărilor primite.

3. Pentru întocmirea listei prevăzute la pct. 2 se au în vedere următoarele: a) se selectează numai acei contribuabili care, la două termene de declarare consecutive, nu și-au îndeplinit niciuna dintre obligațiile declarative înscrise în vectorul fiscal; b) nu se selectează sediile secundare ale contribuabililor care au numai obligații de declarare a impozitului pe venitul din salarii.

4. Lista prevăzută la pct. 2 conține, în mod obligatoriu, următoarele informații: a) denumirea contribuabilului; b) codul de identificare fiscală; c) domiciliul fiscal; d) codul de identificare fiscală pentru fiecare sediu secundar înregistrat fiscal al respectivului contribuabil.

5. În maximum 5 zile de la expirarea termenului prevăzut la pct. 2, listele cuprinzând contribuabilii care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi se transmit Direcției generale de tehnologia informației.

6. În termen de 5 zile de la primirea listelor cuprinzând contribuabilii care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi, Direcția generală de tehnologia informației întocmește Lista contribuabililor care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi, consolidată la nivelul întregii țări, și o transmite Direcției generale proceduri pentru administrarea veniturilor, în vederea elaborării proiectului de ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea acestei liste.

7. Proiectul de ordin al președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea Listei contribuabililor declarați inactivi se publică pe pagina de internet a Agenției Naționale de Administrare Fiscală, în conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.

8. La data publicării proiectului de ordin pe pagina de internet, Direcția generală de tehnologia informației transmite organelor fiscale competente lista contribuabililor care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi, înscriși în evidențele lor fiscale.

9. În termen de maximum 5 zile de la data publicării proiectului de ordin pe pagina de internet, organul fiscal competent transmite fiecărui contribuabil din listă, aflat în competența sa de administrare, câte o notificare privind includerea în lista contribuabililor care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi, precum și condițiile care trebuie îndeplinite pentru evitarea acestui fapt.

10. În termen de 3 zile de la expirarea termenului de 30 de zile de la data publicării proiectului de ordin pe pagina de internet, potrivit pct. 7, organele fiscale competente transmit Direcției generale de tehnologia informației lista finală a contribuabililor care îndeplinesc condițiile pentru a

fi declarați inactivi.

11. Pentru întocmirea listei finale prevăzute la pct. 10, organul fiscal competent verifică în evidențele fiscale proprii, pentru fiecare contribuabil înscris în listă, dacă sunt îndeplinite, în continuare, condițiile pentru a fi declarat inactiv.

12. După primirea listei finale a contribuabililor care îndeplinesc condițiile pentru a fi declarați inactivi, Direcția generală proceduri pentru administrarea veniturilor asigură parcurgerea etapelor de aprobare și publicare în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea Listei contribuabililor declarați inactivi.

După cum se poate observa, legiuitorul a propus o **procedură clară pentru declararea contribuabililor inactivi**, în aplicarea art. 78 alin. (5) Cod procedură fiscală, cu etape clare:

- selecție inițială
- notificare contribuabil nr. 1
- selecție secundară
- elaborare proiect ordin președinte ANAF
- publicare proiect ordin președinte ANAF pe pagina web
- notificare contribuabil nr. 2
- verificare finală condiții inactivitate
- aprobare și emitere ordin președinte ANAF
- **publicare ordin președinte ANAF în Monitorul Oficial al României, Partea I.**

Efectele realizării unei proceduri complete erau menționate la

pct. (A) 2 din Ordinul președintelui ANAF nr. 819/2008: **Declararea contribuabililor inactivi se face începând cu data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală pentru aprobarea Listei contribuabililor declarați inactivi.** *Per a contrario*, blocajul procedural în oricare dintre etape antrena ineficiența procedurii întrucât:

– De principiu, un act nepublicat în Monitorul Oficial al României, atunci când publicarea este obligatoriu, conduce la inopozabilitatea actului.

– Oricum, potrivit art. 45 Cod procedură fiscală, declararea ca și contribuabil inactiv nu era opozabilă contribuabililor, datorită lipsei comunicării actului administrativ prin care s-a aplicat această sancțiune în temeiul art. 78 alin. (5) din Codul de procedură fiscală.

Studiul efectuat de noi cu ocazia pregătirii cauzei relevă totuși faptul că **în perioada 2008 – 2010, în Monitorul Oficial al României nu a fost publicat niciun ordin al președintelui ANAF prin care vreun contribuabil să fi fost declarat inactiv** (desigur, nu putem proba un fapt negativ, ci doar îl putem afirma). Având în vedere cele expuse mai sus, concluzia nu poate fi decât una: **în perioada 2008 – 2010 niciun contribuabil din România nu a fost declarat inactiv, întrucât nu a fost finalizată procedura prevăzută de Ordinul președintelui ANAF nr. 819/2008.**

La data de 25 mai 2009, prin Ordonanța de Urgență nr. 46/2009, art. 78 alin. (5) Cod procedură fiscală a suferit o nouă modificare, dobândind următoarea formă: „(5) *Contribuabilii persoane juridice sau orice alte entități fără personalitate juridică sunt declarați inactivi și le sunt aplicabile prevederile art. 11 alin. (11) și (12) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, dacă îndeplinesc una dintre următoarele condiții: a) nu își îndeplinesc, pe parcursul unui*

semestru calendaristic, nicio obligație declarativă prevăzută de lege; b) se sustrag de la efectuarea inspecției fiscale, prin declararea unor date de identificare a sediului social care nu permit organului fiscal identificarea acestuia; c) organele fiscale au constatat că nu funcționează la sediul social sau la domiciliul fiscal declarat”.

Pe cale de consecință, în raport de noua formă a art. 78 alin. (5) Cod procedură fiscală, orice procedură de declarare a inactivității presupunea încadrarea prealabilă a contribuabilului într-una din ipotezele prevăzute de lit. a) – c) și apoi urmarea procedurii riguroase prevăzute de Ordinul nr. 819/2008.

În acest moment a intervenit în ordinea juridică **Ordinul președintelui ANAF nr. 1167 din 29 mai 2009 privind aprobarea listei contribuabililor inactivi**. Despre acest ordin, la nivel de informații comunicate de organele fiscale, se cunosc următoarele:

- Ordinul nr. 1167 din 29 mai 2009 nu a fost niciodată publicat în Monitorul Oficial al României.
- Ordinul a intrat în vigoare, potrivit informațiilor din Registrul contribuabililor inactivi, la data de 11 iunie 2009, dată stabilită de către președintele ANAF.
- În baza acestui ordin, mai mulți contribuabili au fost înscriși sau sunt înscriși în continuare în Registrul contribuabililor inactivi.
- Consecințele practice ale înscrierii sunt cele prevăzute de art. 11 alin. (11) și alin. (12) Cod fiscal, dublate de anularea înregistrării în scopuri de TVA a contribuabilului declarat inactiv.

În această ambianță, unii contribuabili – notificați în anumite situații după 2 sau 3 ani că sunt inactivi – au solicitat instanțelor de contencios administrativ și fiscal anularea parțială a Ordinului președintelui ANAF nr. 1167/2009, în ceea ce-i privește, invocându-se neparcurgerea

procedurii de declarare a inactivității prevăzute de Ordinul președintelui ANAF nr. 819/2008, sub două aspecte: neparcurgerea procedurii de notificare directă a contribuabilului; nepublicarea Ordinului președintelui ANAF nr. 1167/2009 în Monitorul Oficial. În esență, fiscul a replicat oferind un singur argument: Ordinul președintelui ANAF nr. 1167/2009 este un act administrativ cu caracter individual, iar obligația publicării există doar pentru actele administrative cu caracter normativ.

În afacerea finalizată la Înalta Curte de Casație și Justiție în 23 martie 2016, contribuabilul inactiv a probat faptul că nu s-au respectat etapele 1, 9 și 12 din procedura reglementată prin Ordinul președintelui ANAF nr. 819/2008. În fapt, invocând obligația fiscului de a realiza “publicitatea fiscală” a actelor administrative care afectează situația fiscală a contribuabilului, contribuabilul a reușit să demonstreze că procedura de declarare a unui contribuabil inactiv nu a fost respectată.

Din punct de vedere al consecințelor fiscale, hotărârea Înaltei Curți obligă fiscul să redimensioneze toate obligațiile fiscale ale contribuabilului reactivat și ale partenerilor comerciali ai acestuia, pentru perioada 2009 – 2016, în etapa executării hotărârii judecătorești.

Acest articol a fost publicat în Newsletter-ul [Costaș, Negru & Asociații](#).

ICCJ – Contestație privind

tergiversarea procesului. Natura juridică și sfera de cuprindere procesuală

Legislație relevantă:

Codul de procedură civilă 2013, art. 522-526

Articolele 522-526 din Noul Cod de procedură civilă, sub denumirea „Contestație privind tergiversarea procesului”, au instituit o cale de atac, aflată la dispoziția părților și a procurorului care participă la dezbateri, în cazul încălcării dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, pentru luarea măsurilor legale de înlăturare a aceste situații.

Ceea ce caracterizează, toate cazurile prevăzute de art. 522 din Noul Cod de procedură civilă este pasivitatea instanței de judecată, care are mijloacele necesare la dispoziție pentru corectarea conduitelor necorespunzătoare și nu le folosește, sau, mai grav, nesocotește ea însăși dispozițiile legale care-i impun o anumită conduită.

Contestația în tergiversarea procesului nu trebuie însă privită ca o posibilitate de sancționare a judecătorului investit cu soluționarea cauzei, ci ca un remediu oferit de normele de procedură, care are aplicabilitate în situațiile în care chiar instanța cauzează amânarea nejustificată sau nu dispune măsurile necesare pentru asigurarea soluționării procesului într-un termen rezonabil.

Decizia nr. 5313 din 17 mai 2013

Prin Încheierea din 25 aprilie 2013 Curtea de Apel Brașov – Secția contencios administrativ și fiscal a respins contestația privind tergiversarea procesului formulată de

reclamanta SI cu privire la dosarul civil nr. 158/64/2013 al Curții de Apel Brașov.

Pentru a ajunge la această soluție Curtea de Apel a reținut următoarele:

La data de 4 aprilie 2013, s-a înregistrat pe rolul Curții de Apel Brașov, sub nr. 158/64/2013, cererea de chemare în judecată formulată de reclamanta Stan Ioana.

La data de 5 aprilie 2013, în condițiile art. 200 al Noul Cod de Procedură Civilă, s-a procedat la verificarea cererii de chemare în judecată sub aspectul îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 194-197 Noul Cod de Procedură Civilă.

Instanța de judecată a constatat că din cererea de chemare în judecată, prin prisma dispozițiilor art. 194 NCPD lipsesc: codul numeric personal al reclamantei, nu este identificat numele și prenumele reprezentanților pârâților (persoana ce figurează ca decan al Baroului Brașov, respectiv UNBR), nu s-a depus la dosar răspunsul oferit la plângerea prealabilă adresată UNBR la data de 26 martie 2013. De asemenea, nu au fost depuse toate dovezile pe care se sprijină cererea.

Prin urmare, a dispus prin rezoluție, conform art. 200 al. 2 Noul Cod de Procedură Civilă, comunicarea acestor lipsuri, cu mențiunea de a fi complinite în termen de 7 zile de la primirea comunicării (termenul fiind scurtat din cauza naturii cererii – ordonanță președințială).

Conform dovezii de înmânare aflată la fila 19 din dosar, adresa emisă de instanță purtând mențiunile de mai sus, a fost comunicată reclamantei la data de 8 aprilie 2013, în condițiile art. 155 și art. 161 din Noul Cod de Procedură Civilă.

La data de 9 aprilie 2013, reclamanta a depus la dosarul cauzei o precizare, pentru a complini toate cerințele stabilite de instanța de judecată.

La data de 10 aprilie 2013, s-a dispus prin rezoluție, potrivit art. 201 Noul Cod de Procedură Civilă, comunicarea cererii de chemare în judecată pârâților, stabilind termen pentru depunerea întâmpinării 15 zile (termen redus din cauza naturii cererii – ordonanță președințială).

Conform dovezilor de înmânare aflate la dosar adresele emise de instanță purtând mențiunile de mai sus, au fost comunicate pârâților la data de 12 aprilie 2013, respectiv 15 aprilie 2013, în condițiile art. 155 și art. 161 Noul Cod de Procedură Civilă.

Prin urmare, Curtea de Apel a apreciat că termenul pentru depunerea întâmpinărilor expira la 29 aprilie 2013, respectiv 5 mai 2013.

La data de 16 aprilie 2013, reclamanta a depus la dosar o cerere prin care a solicitat ca judecata cauze să se facă fără citarea părților, potrivit art. 996 alin. 3 Noul Cod de Procedură Civilă (indicat eronat de reclamantă), dată fiind urgența extremă a cazului, precum și fără a mai aștepta punctul de vedere al pârâților.

La data de 17 aprilie 2013, s-a făcut mențiune pe cererea reclamantei, de către judecătorul cauzei, că procedura este cu citarea părților, potrivit art. 998 alin. 1 și 2 Noul Cod de Procedură Civilă.

Cererea reclamantei a fost analizată în raport cu dispozițiile art. 998 alin. 1 și 2 Noul Cod de Procedură Civilă.

Curtea de Apel a avut în vedere și dispozițiile art. 201 alin. 5 Noul Cod de Procedură Civilă în sensul că în procesele urgente, termenele prevăzute la alin. (1) – (4) pot fi reduse de judecător în funcție de circumstanțele cauzei.

De asemenea, Curtea de Apel a mai constatat că legea prevede posibilitatea ca ordonanța să se judece și fără citarea părților, nefiind o cerință obligatorie a legii,

imperativă (raportat la verbul „a putea”, folosit de legiuitor). Ținând seama de acest aspect, judecătorul cauzei a apreciat că cererea reclamantei nu este întemeiată și că nu se impune ca judecata cauzei să se facă fără citarea pârâților și fără întâmpinare, deoarece la data cererii reclamantei, procedura scrisă era deja pornită, respectându-se termenele stabilite de lege și comunicându-se actele către pârâți.

S-a mai reținut că nu există urgența pretinsă de reclamantă pentru a se proceda la soluționarea cauzei chiar fără citarea părților. O atare măsură este o măsură extremă ce trebuie luată doar când există o urgență deosebită, având în vedere că aduce atingere drepturilor procesuale ale pârâților.

În consecință, instanța de judecată a constatat că dispozițiile art. 998 alin. 2 Noul Cod de Procedură Civilă nu sunt incidente, procedura în prezenta cauză fiind continuată cu citarea pârâților și respectarea drepturilor procesuale ale acestora și cu depunerea întâmpinării.

Afirmațiile reclamantei privitoare la dispariția dosarului de pe sistemul ECRIS sau tergiversarea cauzei pentru a se aștepta soluția instanței penale cu privire la o plângere împotriva procurorului din aceeași cerere au fost considerate ca fiind făcute cu vădită rea-credință, urmând a fi analizate cu ocazia desfășurării procesului și a pronunțării hotărârii.

Reclamanta, la data de 24 aprilie 2013, a formulat contestație privind tergiversarea procesului, potrivit art. 522 Noul Cod de Procedură Civilă.

Instanța a reținut că potrivit acestui text de lege, oricare dintre părți, precum și procurorul care participă la judecată pot face contestație prin care, invocând încălcarea dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, să solicite luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată.

Curtea de Apel a constatat că reclamanta nu a indicat care

dintre cazurile prevăzute de art. 522 NCPC se regăsesc în speța de față.

Împotriva Încheierii din 25 aprilie 2013 contestatoarea a formulat plângere, în temeiul dispozițiilor art. 524 alin.5 din NCPC.

În motivarea plângerii se susțin următoarele:

– dosarul nr.158/64/2013 nu mai putea fi vizualizat pe site-ul Curții de Apel Brașov;

-obiectul cererii fiind ordonanța președințială care poate fi dată *„chiar în aceeași zi”* conform dispozițiilor art.998 alin.(2) fraza a II-a, dispariția dosarului de pe site după 5 zile de la depunerea înscrisurilor solicitate prin adresa din 5 aprilie reprezintă tergiversare;

-din conținutul încheierii a aflat că la data de 10 aprilie s-au comunicat înscrisurile către pârâți, și totodată s-a stabilit termen pentru depunerea întâmpinării;

– potrivit art.998 alin.(1), fraza a II-a NCPC *„întâmpinarea nu este obligatorie”*;

-urgența nu se apreciază prin prisma rapidității cu care te adresezi instanței pe cale de ordonanța președințială ci prin rapiditatea cu care trebuie rezolvat un caz grabnic, fără a aprecia asupra fondului;

– chiar dacă n-ar fi existat art.52 din statutul profesiei, ridicarea suspendării pentru a da posibilitatea unei persoane să-și obțină mijlocele de trai este un caz grabnic, susceptibil de a fi rezolvat pe calea ordonanței președințiale;

-suspendarea dispusă prin decizia nr. 58/26 01.2011 este nelegală pentru că Legea nr 51 /1995 dispune că avocatul este de drept suspendat după trei luni de neplată, dar Baroul Brașov în mod intențional nu a dispus suspendarea în mod

legal, ci a lăsat-o să acumuleze datoria (aparent, a fost „indulgent” ca și judecătoria care a pronunțat încheierea din 25.04 2013) și în aceeași zi în care a emis decizia de suspendare, s-a luat decizia unei alte acțiuni disciplinare;

-această contestație a fost introdusă odată cu intrarea în vigoare a NCPC pentru a fi un instrument de garanție și prevenție a respectării dispozițiilor art.6 alin.(I) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Examinând cauza și Încheierea atacată în raport cu actele și lucrările dosarului, precum și cu dispozițiile legale incidente pricinii, Înalta Curte constată că prezenta plângere este neîntemeiată.

Pentru a ajunge la această soluție instanța a avut în vedere considerentele în continuare arătate.

Potrivit art. 522 din Noul Cod de Procedură Civilă:

„(1) Oricare dintre părți, precum și procurorul care participă la judecată pot face contestație prin care, invocând încălcarea dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, să solicite luarea măsurilor legale pentru ca această situație să fie înlăturată.

(2) Contestația menționată la alin. (1) se poate face în următoarele cazuri:

1. când legea stabilește un termen de finalizare a unei proceduri, de pronunțare ori de motivare a unei hotărâri, însă acest termen s-a împlinit fără rezultat;

2. când instanța a stabilit un termen în care un participant la proces trebuia să îndeplinească un act de procedură, iar acest termen s-a împlinit, însă instanța nu a luat, față de cel care nu și-a îndeplinit obligația, măsurile prevăzute de lege;

3. când o persoană ori o autoritate care nu are

calitatea de parte a fost obligată să comunice instanței, într-un anumit termen, un înscris sau date ori alte informații rezultate din evidențele ei și care erau necesare soluționării procesului, iar acest termen s-a împlinit, însă instanța nu a luat, față de cel care nu și-a îndeplinit obligația, măsurile prevăzute de lege;

4. când instanța și-a nesocotit obligația de a soluționa cauza într-un termen optim și previzibil prin neluarea măsurilor stabilite de lege sau prin neîndeplinirea din oficiu, atunci când legea o impune, a unui act de procedură necesar soluționării cauzei, deși timpul scurs de la ultimul său act de procedură ar fi fost suficient pentru luarea măsurii sau îndeplinirea actului.”

Deci, articolele 522-326 din Noul Cod de procedură civilă, sub denumirea „Contestație privind tergiversarea procesului”, au instituit o cale de atac, aflată la dispoziția părților și a procurorului care participă la dezbateri, în cazul încălcării dreptului la soluționarea procesului într-un termen optim și previzibil, pentru luarea măsurilor legale de înlăturare a aceste situații.

Articolul 522 alin. (2) din Noul Cod de procedură civilă, precizează expres situațiile în care părțile sau/și procurorul pot face contestația.

Toate motivele vizează, inevitabil, și culpa instanței, mai exact atitudinea ei față de neglijența sau abuzul părților, a altor participanți în proces, ori a terților propriu-ziși, care aveau obligații legale sau judiciare.

Motivul prevăzut la pct. 4 al art.522 alin. (2) din Noul Cod de procedură civilă privește în exclusivitate propria conduită a instanței, indiferent de conduita în proces sau în legătură cu procesul a celorlalți participanți.

Însă, ceea ce caracterizează, toate cazurile prevăzute de art. 522 din Noul Cod de procedură civilă este pasivitatea

instanței de judecată, care are mijloacele necesare la dispoziție pentru corijarea conduitelor necorespunzătoare și nu le folosește, sau, mai grav, nesocotește ea însăși dispozițiile legale care-i impun o anumită conduită.

În acest context, contestația în tergiversarea procesului nu trebuie privită ca o posibilitate de sancționare a judecătorului investit cu soluționarea cauzei, ci ca un remediu oferit de normele de procedură, care are aplicabilitate în situațiile în care chiar instanța cauzează amânarea nejustificată sau nu dispune măsurile necesare pentru asigurarea soluționării procesului într-un termen rezonabil.

Or, în prezenta cauză, petenta nu a indicat care din cazurile prevăzute de art. 522 din Noul Cod de procedură civilă sunt incidente pricinii.

Astfel, Înalta Curte constată că, în mod corect, Curtea de Apel a apreciat că în cauză nu este vorba de vreo tergiversare a procesului.

De asemenea, Înalta Curte reține că instanța de judecată a lăsat timp suficient petentei pentru completarea probatoriului, neluând vreo măsură cu privire la afirmațiile tendențioase ale acesteia.

Prin urmare, Înalta Curte constată că susținerile și criticile petentei sunt neîntemeiate și nu pot fi primite, Curtea de Apel Brașov respingând în mod corect contestația.

În consecință, pentru considerentele arătate și în temeiul dispozițiilor art. 525 din Noul Cod de procedură civilă, Înalta Curte va respinge plângerea, ca neîntemeiată.

ICCJ – Măsura de restituire a unei finanțări nerambursabile. Condiții de legalitate

Legislație relevantă:

O.G. nr. 79/2003, art. 11 alin. (5) și (7)

H.G. nr. 1306/2007, art. 8 alin. (1) – (5) și art.9

Regulamentul CE nr.1073/1999, art. 9 alin. (2)

În conformitate atât cu dreptul intern, cât și cu dreptul comunitar, pentru a se proceda la recuperarea ajutorului financiar acordat beneficiarilor unor contracte cu finanțare europeană, în cazul constatării unor neregularități, este necesar să fie finalizate investigațiile efectuate asupra proiectelor vizate și persoanelor implicate, fie de către OLAF prin emiterea unui raport final, fie de către instituțiile cu atribuții în domeniu la nivel național, simpla suspiciune de fraudă nefiind suficientă pentru a justifica aplicarea unei sancțiuni administrative care să implice retragerea totală sau parțială a ajutorului financiar nerambursabil acordat din bugetul Uniunii Europene.

Decizia nr. 5363 din 22 mai 2013

Notă: O.G. nr. 79/2003 privind controlul și recuperarea fondurilor comunitare, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente utilizate necorespunzător a fost abrogată la data de 30 iunie 2011 de O.U.G. nr. 66/2011 privind prevenirea, constatarea și sancționarea neregulilor apărute în obținerea și utilizarea fondurilor europene și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora, publicată în Monitorul Oficial,

Partea I nr. 461 din 30/06/2011

Prin acțiunea înregistrată la data de 25.11.2010 și completată la data de 28.06.2011, reclamanta SC D SRL Râmnicu – Vâlcea a solicitat anularea procesului – verbal de constatare nr. 13.474/29.06.2010 privind proiectul „Modernizare frigoriifer și abator vită, construcție stație de epurare SC D SRL Râmnicu – Vâlcea, comuna Bujoreni, județul Vâlcea”, anularea notificării nr. 13.876/5.07.2010 privind constituirea debitului în sumă de 3.432.558,19 lei, acte întocmite de pârâta Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Durabile, cu obligarea pârâtei la restituirea sumei de 3.432.558,19 lei, care a fost achitată în baza actelor administrative contestate.

În subsidiar, reclamanta a solicitat anularea în parte a celor două acte întocmite de pârâtă și obligarea acesteia la restituirea sumei de 2.716.664,39 lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a arătat că, în baza contractului – cadru nr. C1.10201544000030/15.08.2006 încheiat cu Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în calitate de autoritate contractantă, a primit finanțare nerambursabilă în sumă de 3.432.558,19 lei, plătită în patru tranșe pentru proiectul „Modernizare frigoriifer și abator vită, construcție stație de epurare SC D SRL, comuna Bujoreni, județul Vâlcea”.

Deși au fost respectate condițiile pentru acordarea cofinanțării din fonduri publice în cadrul Programului SAPARD, reclamanta a arătat că, prin cele două acte contestate a fost nelegal constatată o neregulă în derularea contractului de finanțare, cu obligarea sa la restituirea integrală a finanțării primite, fără desfășurarea unui control efectiv și fără analizarea tuturor elementelor necesare în cazul aplicării unei

sanctiuni.

În acest sens, s-a precizat că, procesul – verbal de constatare a fost încheiat ca urmare a controlului inițiat la solicitarea Oficiului European de Luptă Antifraudă (OLAF), care a sesizat autoritatea contractantă cu privire la existența unor nereguli în procedura de achiziție a echipamentelor pentru linia de abatorizare bovine și utilaje independente, dar conform prevederilor cuprinse în art. 11 alin. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 79/2003, art. 2 alin. 2 și alin. 8 din Normele metodologice de aplicare a acestei ordonanțe de urgență, în Regulamentul CE nr. 1073/1999 privind investigațiile efectuate de OLAF și în Manualul OLAF, pentru constatarea neregulii și pentru sancționarea celui vinovat este necesar un control prealabil efectiv desfășurat de autoritatea competentă din statul în care s-a produs fapta.

În cauză, s-a învederat că, pârâta nu a efectuat o verificare reală cu privire la derularea contractului de finanțare, nu i-a adus cunoștință beneficiarului existența verificării și nici nu a încercat să obțină dovezi, care să conducă la concluzia că reprezentanții reclamantei ar fi avut cunoștință de faptul că firmele italiene investigate au avut o înțelegere prin care să se manipuleze procedura de achiziție și să fie declarată câștigătoare S.C. BE S.R.L.

Reclamanta a arătat că, raportul OLAF are doar caracter de recomandare pentru autoritatea națională, care trebuia să stabilească în mod concret, dacă măsurile indicate în raport pot fi dispuse, dacă există dovezi cu privire la vinovăția beneficiarului fondurilor comunitare și dacă, în raport cu prejudiciile produse, se poate dispune o sancțiune.

Reclamanta a invocat și dispozițiile art. 2 din Regulamentul CE nr.2988/1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene, care prevăd că, măsurile și sancțiunile administrative trebuie să fie eficace, proporționale și convingătoare, astfel încât să se ofere o protecție adecvată intereselor financiare ale Comunităților Europene.

De aceea, s-a invocat ca motiv de nulitate a actelor administrative contestate și încălcarea normelor de drept comunitar, susținându-se că, aplicarea unei măsuri sau sancțiuni administrative, cum este măsura de restituire a finanțării nerambursabile, se justifică numai dacă există o prejudiciere a bugetului general al Comunității Europene și/sau bugetelor administrate de aceasta sau în numele ei.

Cum în cauză nu a existat un asemenea prejudiciu, reclamanta a considerat că a fost nelegal obligată să restituie finanțarea primită, pentru că și în situația în care se consideră că erau neconforme ofertele celor două societăți din Italia, se impunea menținerea finanțării nerambursabile față de existența unei proceduri de achiziție deschise, transparente, cu respectarea deplină a principiilor directoare instituite pentru eligibilitatea cheltuielilor în programul SAPARD.

Curtea de Apel București – Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a pronunțat sentința civilă nr. 7399/6.12.2011, prin care a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Hotărând astfel, instanța de fond a considerat că, prin procesul – verbal de constatare nr. 13474/29.06.2010 întocmit de pârâtă în baza notei de informare nr. D/004523/11.05.2010 a Oficiului European de Luptă Antifraudă, s-a reținut în mod corect existența unei nereguli, în sensul dispozițiilor art. 2 lit. a din

Ordonanța Guvernului nr. 79/2003, în procedura de achiziție declanșată de reclamantă în vederea achiziției de echipamente pentru linia de abatorizare bovine și de utilaje necesare desfășurării activității în cadrul abatorului, în executarea contractului – cadru nr. C1 10201544000030/15.08.2006 încheiat de părți pentru acordarea ajutorului financiar nerambursabil în condițiile Programului special de preaderare pentru agricultură și dezvoltare rurală SAPARD – România.

Existența neregulii a fost constatată de prima instanță în raport cu împrejurările de fapt avute în vedere la emiterea actelor administrative contestate și care au fost stabilite în urma verificărilor efectuate în Italia, la societățile participante la procedura de achiziție, reținându-se că, această procedură s-a desfășurat cu încălcarea principiilor liberei concurențe, transparenței și eficienței utilizării fondurilor, în condițiile în care ofertele a două dintre societățile italiene participante la licitație au fost pregătite sub îndrumarea și la solicitarea expresă a firmei declarată câștigătoare și nu la solicitarea sau în concordanță cu cerințele beneficiarului finanțării SAPARD.

Conform art. 1 alin. 2 din Anexa nr. 1 – Prevederi Generale la contractul de finanțare, s-a avut în vedere că, reclamanta în calitate de beneficiar, avea obligația să implementeze proiectul cu maximum de profesionalism, eficiență și vigilență, în concordanță cu cele mai bune practici în domeniul vizat, ceea ce impunea ca, ofertele în procedura de selecție să fie depuse de ofertanți independenți, eligibili să participe în calitate de furnizori în cadrul unui proiect implementat de SAPARD, pentru a se asigura astfel prețuri autentice și competitive în mod real.

Cererea reclamantei de efectuare a unei expertize tehnice de specialitate a fost respinsă, cu motivarea că, proba nu

este relevantă și utilă în soluționarea cauzei pentru că nu se impune stabilirea valorilor de piață (prețuri practicate pe piață) la data achiziției pentru produse similare și compararea cu prețul de achiziție plătit, în condițiile în care ofertantul câștigător a fost desemnat în considerarea unor oferte neconforme, care nu conțineau prețurile reale pe care ofertanții le-ar fi oferit în cazul în care elaborau ofertele în mod independent.

Cu privire la stabilirea obligației de restituire în integralitate a sumei reprezentând ajutor financiar nerambursabil, instanța de fond a reținut că pârâta a aplicat corect dispozițiile art. 17 alin. 4 din Anexa nr. 1 la contractul de finanțare, care prevăd că, în cazul înregistrării unei neregularități rezultată din culpa beneficiarului, acesta are obligația să restituie integral valoarea finanțării primite din partea autorității contractante în termen de 15 zile de la data confirmării de primire a notificării.

Din acest motiv, s-a considerat că este vădit nefondată susținerea reclamantei că nu există temei contractual pentru obligarea sa la restituirea sumelor obținute prin finanțare SAPARD, cu atât mai mult cu cât, apărarea a fost invocată față de dispozițiile art. 11 alin. 2 din contract, care se referă la încetarea contractului și nu față de dispozițiile art. 17 alin. 1 din Anexa nr.1 la contract, care au fundamentat actele atacate, întrucât reglementează consecințele unei neregularități din culpa beneficiarului.

Instanța de fond a constatat că sancțiunea de obligare la restituirea fondurilor nerambursabile este justificată în cauză și față de vinovăția reclamantei, rezultată din neîndeplinirea culpabilă a obligației de rezultat și nu de diligență, de a lua toate măsurile necesare pentru a asigura derularea procedurii de achiziție în condiții de legalitate, prin verificarea autenticității ofertelor

depușe, dat fiind că, beneficiarul este cel care răspunde în fața autorității contractante de implementarea proiectului, care include și modul de desfășurare a procedurilor de achiziție.

În acest sens, s-a avut în vedere că, nerespectarea culpabilă a prevederilor contractului de finanțare referitoare la desfășurarea procedurilor de achiziție are drept consecință vicierea rezultatului procedurilor și implicit, prejudicierea fondurilor comunitare și a bugetului de stat prin utilizarea neeficientă a fondurilor primite în baza contractului încheiat de părți.

Instanța de fond a respins și susținerea reclamantei privind încălcarea dispozițiilor art. 9 din Regulamentul CE nr. 1073/1999 prin emiterea actelor contestate înainte de primirea raportului final al OLAF, cu motivarea că, această împrejurare nu este de natură să afecteze legalitatea actelor, în condițiile în care nota transmisă de OLAF constituie o sesizare provenită din exteriorul autorității, în sensul dispozițiilor art. 11 alin. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 79/2003. Conform acestei prevederi legale, s-a reținut că autoritatea pârâtă avea obligația să dea curs sesizării, ca autoritate competentă în gestionarea fondurilor comunitare care trebuie să identifice neregulile prin toate mijloacele administrative, luând în considerare și sesizările interne și externe.

Calea de atac exercitată

Împotriva acestei sentințe și împotriva încheierii din ședința publică de la 15.11.2011, a declarat recurs reclamanta SC D SRL, solicitând în principal, casarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță, iar în subsidiar, modificarea hotărârii, în sensul admiterii cererii de chemare în judecată astfel cum a fost formulată și completată.

Ca prim motiv de recurs s-a invocat, în baza dispozițiilor art. 304 pct. 5 și pct. 9 Cod procedură civilă, încălcarea principiilor contradictorialității, nemijlocirii și dreptului la apărare, pentru că instanța de fond a soluționat cauza în baza unor probe care nu au fost depuse la dosar, respectiv în baza unor documente și rapoarte inexistente la dosar, dar considerate de OLAF ca o dovadă certă a comiterii intenționate a unei neregularități care a afectat selecția de ofertă organizată de societatea recurentă.

Recurenta a precizat că, singurul act administrativ de drept european care ar fi putut să stea la baza raționamentului instanței este raportul OLAF (care să constate nereguli sesizate, prejudiciul financiar produs, sancțiunea recomandată a fi aplicată pentru neregula constatată), dar nu asemenea raport nu a fost întocmit.

Considerând că există o distincție foarte clară între valoarea probatorie a raportului OLAF și celelalte adrese/informări/corespondențe emise de OLAF, recurenta a arătat că, chiar și în măsura în care acest raport final și celelalte documente/rapoarte ar fi existat în cauză, toate aspectele reținute de OLAF nu au și nu pot avea un caracter obligatoriu pentru autoritățile naționale, ci doar un caracter de recomandare, nefiind apte, în lipsa altor probe cu care să se coroboreze, să conducă la concluziile instanței de fond asupra situației de fapt, reținută prin hotărârea pronunțată.

Ca motiv de nelegalitate a hotărârii atacate, s-a invocat în baza dispozițiilor art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, interpretarea greșită a dispozițiilor legale care stabilesc obligația autorităților naționale de a derula un control efectiv și de a face propriile verificări anterior dispunerii unor sancțiuni.

Contrar celor reținute de instanța de fond, recurenta a arătat că, în interpretarea corectă a dispozițiilor

legale incidente, este de neconceput sancționare a sa doar în baza unor informații comunicate de OLAF către autoritățile naționale și în lipsa unui raport final, respectiv a unui control efectiv realizat de autoritățile naționale competente cu privire la pretinsele nereguli sesizate, anterior sancționării, pentru stabilirea condițiilor răspunderii și a sancțiunii corespunzătoare.

Un alt motiv de nelegalitate a fost invocat, de asemenea în baza dispozițiilor art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, pentru interpretarea greșită a dispozițiilor art. 2 din Normele metodologice de aplicarea Ordonanței Guvernului nr. 79/2003 aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.1306/2007, conform căroră, controlul efectiv are caracter obligatoriu, iar procedura de control prevede atât obligația celui verificat de a transmite toate informațiile necesare autorității competente, cât și obligația autorității de a-l încunoștința pe cel verificat și de a-i da posibilitatea să își prezinte obiecțiunile.

În temeiul dispozițiilor art. 304 pct. 7 și pct. 9 Cod procedură civilă, s-a invocat ca motiv de nelegalitate încălcarea dispozițiilor legale incidente (inclusiv pct. 5A 13 1 b din Secțiunea F din Acordul multianual de finanțare dintre Guvernul României și Comisia comunităților Europene și art. 1 alin. 2 din Regulamentul CE nr. 2988/1995) care definesc neregularitatea ca fiind orice încălcare a unei dispoziții de drept comunitar, ca urmare a unei acțiuni sau omisiuni a unui agent economic, care poate sau ar putea prejudicia bugetul general al Comunităților sau bugetele gestionate de acesta, fie prin diminuarea veniturilor acumulate din resurse proprii, colectate direct în numele comunităților, fie prin cheltuieli nejustificate.

Față de aceste dispoziții legale, instanța de fond a constatat în mod greșit existența unei neregularități pentru care se impune restituirea fondurilor acordate, fără a

se avea în vedere că nu este îndeplinită condiția prejudicierii bugetului general al Comunității Europene și nici condiția culpei beneficiarului, chiar în forma ușoară, pentru că la dosarul cauzei nu există nicio probă din care să rezulte vinovăția recurentei pentru pretinsa neregularitate reținută.

Pentru acest considerent, s-a solicitat în principal casarea hotărârii și trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță pentru a se dispune efectuarea unei expertize tehnice de specialitate, care să verifice dacă în realitate a existat o neregularitate, în sensul prevederilor legale citate anterior și care să justifice sancționarea administrativă a societății recurente.

Nelegalitatea hotărârii atacate a fost invocată de recurentă și în baza dispozițiilor art. 304 pct. 5 și pct. 9 Cod procedură civilă, cu motivarea că a fost greșit interpretată clauza cuprinsă la art. 17 din Anexa nr. 1 la contractul de finanțare, care nu stabilește o răspundere proprie și distinctă de cea reglementată la art. 11 din Anexa nr. 1 a aceluiași contract și care se aplică în toate cazurile în care se invocă o încălcare a prevederilor contractuale.

Recurenta a învederat că art. 17 alin. 4 din Anexa nr. 1 la contractul de finanțare nu are valoarea unui pact comisoriu de gradul 4, cum de altfel nu are nici art. 11 din Anexa nr. 1 la același contract, ceea ce dovedește raționamentul greșit al primei instanțe asupra interpretării dispozițiilor legale și contractuale incidente în cauză.

În baza dispozițiilor art. 304 pct. 7 și pct. 9 Cod procedură civilă, recurenta a criticat hotărârea instanței de fond pentru încălcarea principiilor proporționalității și al respectării prezumției de nevinovăție, reglementate explicit de legislația comunitară și de cea internă, care garantează individualizarea și stabilirea obligațiilor de plată doar cu

privire la sumele în strictă legătură de cauzalitate cu neregulile dovedite ca săvârșite.

În acord cu principiile enunțate anterior, s-a arătat că, și în cazul constatării unei nereguli, se impune să fie restituit numai beneficiul obținut în mod nejustificat, iar nu plata unor sume mai mari decât cele aflate în raport de cauzalitate cu neregula constatată.

În atare situație, recurenta a considerat că nu există nici o justificare, de fapt sau legală, pentru a fi obligată să returneze întreaga sumă finanțată, cum în mod greșit s-a dispus prin actele contestate în cauză.

Prin ultimul motiv de recurs, s-a susținut că, în mod greșit, instanța de fond nu a avut în vedere la soluționarea cauzei documentele emise de autoritățile naționale cu privire la situația recuperării fondurilor nerambursabile.

Cum aceste documente au fost emise chiar de agenția intimată în spețe similare, recurenta a arătat că au fost greșit ignorate de instanța de fond deși, prin conținutul lor nu au valoarea probatorie a unor simple corespondențe, dovedind susținerea din acțiune privind necesitatea unui raport final al OLAF pentru sancționarea beneficiarului fondurilor europene.

Examinând actele și lucrările dosarului, în raport și cu dispozițiile art. 304 și art. 304¹ Cod procedură civilă, Înalta Curte va respinge ca nefondat recursul declarat împotriva încheierii din ședința publică de la 15.11.2011 și va admite recursul declarat împotriva sentinței civile nr. 7399/6.12.2011, pentru următoarele considerente:

Recursul declarat de recurenta – reclamantă împotriva încheierii dată în ședința publică de la 15.11.2011 va fi respins ca nefondat, constatându-se că, printr-o interpretare corectă a legii și cu o motivare argumentată, a fost

respinsă întemeiat cererea acestei părți de efectuare a unei expertize tehnice de specialitate, având ca obiective:

- identificarea și descrierea liniei de abatorizare bovine și a utilajelor independente achiziționate în cadrul finanțării proiectului „Modernizare frigorifer și abator vită, construcție stație de epurare S.C. D SRL, comuna Bujoreni, județul Vâlcea, cu precizarea dacă este funcțională în prezent și când a fost dată în folosință;
- stabilirea sumelor decontate exclusiv pentru finanțarea liniei de abatorizare și a utilajelor independente achiziționate;
- descrierea caracteristicilor pieței de comercializare a liniilor de abatorizare similare celei achiziționate, la data de achiziție și livrare;
- stabilirea valorilor de piață la data achiziției pentru produse similare (linii de abatorizare și utilaje independente) și compararea cu prețul de achiziție efectiv achitat de recurenta – reclamantă.

În raport cu obiectul cauzei, prin care s-a contestat legalitatea actelor administrative întocmite de intimata – pârâtă Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit pe baza documentațiilor depuse la dosar, instanța de fond a stabilit judicios că expertiza solicitată nu este utilă, concludentă și pertinentă soluționării litigiului, față de obiectul probei respective, precizat prin indicarea obiectivelor menționate anterior.

Cum aceste obiective nu erau de natură să lămurească împrejurări de fapt utile pentru exercitarea controlului de legalitate pe calea acțiunii în anulare formulată împotriva celor două acte contestate, se reține că judecătorul fondului a aplicat corect dispozițiile art. 201 alin. 1 Cod procedură civilă, respingând cererea recurente – reclamante de administrare a dovezilor cu expertiza tehnică

de specialitate.

Nefiind întemeiat motivul de casare invocat în prima critică din recurs va fi respins ca nefondat recursul declarat de reclamantă împotriva încheierii din ședința publică de la 15.11.2011.

Recursul declarat de aceeași parte împotriva hotărârii pronunțate pe fondul cauzei va fi admis pentru motivul de modificare invocat în baza dispozițiilor art. 304 pct. 9 Cod procedură civilă, constatându-se că prima instanță a menținut în mod greșit actele deduse judecății, pe care le-a considerat legale și a respins acțiunea formulată pentru anularea lor.

Hotărârea instanței de fond va fi modificată pentru interpretarea greșită dată dispozițiilor legale care reglementează procedura de recuperare a ajutorului financiar nerambursabil acordat beneficiarilor unor contracte cu finanțare europeană, în urma constatării unor neregularități.

Astfel, se reține că, recurenta – reclamantă, beneficiară a unei finanțări nerambursabile în condițiile Programului special de preaderare pentru agricultură și dezvoltare rurală – SAPARD, a contestat procesul-verbal de constatare nr. 13.474/29.06.2010 și notificarea nr. 13876/5.07.2010, prin care intimata – pârâtă a efectuat o verificare documentară pentru analizarea naturii debitului semnalat în adresa nr. D/004523/11.05.2010 a Oficiului European de Luptă Antifraudă (în continuare OLAF).

În urma controlului documentar finalizat prin cele două acte întocmite de intimata – pârâtă, s-a dispus obligarea recurenteii – reclamante să restituie integral ajutorul financiar nerambursabil acordat prin contractul – cadru nr. C1.10201544000030/15.08.2006 încheiat de părți pentru punerea în aplicare a proiectului intitulat „Modernizare

frigorifer și abator vită, construcție stație de epurare, S.C. D S.R.L., comuna Bujoreni, județul Vâlcea”.

Instanța de fond a înlăturat fără temeii primul motiv de nelegalitate invocat în acțiunea în anulare cu privire la prematuritatea emiterii celor două acte atacate, prin care a fost angajată răspunderea contractuală și a fost stabilită obligația restituirii integrale a finanțării acordate recurenteii – reclamante, în lipsa unui raport final întocmit de OLAF sau a actului de control al Departamentului de Luptă Antifraudă, respectiv a rechizitoriului Direcției Naționale Anticorupție.

Acest prim motiv de nelegalitate se dovedește a fi întemeiat față de dispozițiile art. 9 alin. 2 din Regulamentul CE nr. 1073/1999, care prevăd că, singurul înscris care poate constitui o probă admisibilă în procedurile administrative sau judiciare ale statelor membre este raportul final de control al OLAF, respectiv raportul care se întocmește de acest oficiu, sub autoritatea directorului, la încheierea investigației fiecărui caz în parte.

În mod necontestat, un asemenea raport final nu a fost întocmit de OLAF cu privire la presupusele nereguli în finanțarea SAPARD acordată beneficiarului S.C. D S.R.L. prin contractul – cadru nr. C1 10201544000030/15.08.2006.

Din adresa nr. 13.500/8.05.2013 a Comisiei Europene – OLAF rezultă că pentru acest contract a fost deschis numai un caz de monitorizare și nu o anchetă externă, ca pentru alte proiecte și nu s-a elaborat un raport final, întrucât cazul a fost considerat ca fiind închis în luna octombrie 2011, ca urmare a închiderii monitorizării administrative și juridice.

În atare situație, nota de informare nr. D/004523/11.05.2010 prin care OLAF a transmis intimatei – pârâte Agenția de

Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, în calitate de autoritate națională competentă, toate dovezile disponibile în privința presupuselor nereguli în cadrul finanțării acordate recurente – reclamante, cu recomandarea de a rezilia contractul de finanțare SAPARD și de a recupera întregul ajutor achitat, nu reprezintă decât o sesizare cu caracter extern, în sensul dispozițiilor art. 10 alin. 1 din Regulamentul CE nr. 1073/1999, ca fiind o sursă de informații obținută de acest organism în cursul investigației externe, care ar fi trebuit să genereze deschiderea de către autoritățile naționale în domeniu, respectiv Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit și DLAF, a unor controale în cadrul cărora să se stabilească, pe bază de probe și nu de prezumții, existența unor neregularități în executarea obligațiilor contractuale, răspunderea persoanelor implicate, prejudiciul cert cauzat bugetului Comunităților Europene, cu indicarea prevederilor legale încălcate și cu stabilirea sumei de recuperat, corespunzător neregulii constatate, prin aplicarea principiului proporționalității.

Aceeași concluzie se impune și față de legislația națională, respectiv dispozițiile art. 11/1 alin. 5 și alin. 7 din Ordonanța Guvernului nr. 79/2003, art. 2 alin. 1 – 12, art. 8 alin. 1 – 5 și art. 9 din Hotărârea Guvernului nr. 1306/2007, conform căroră, Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, ca autoritate cu atribuții în gestionarea fondurilor comunitare și a cofinanțării aferente, poate să stabilească și să individualizeze obligațiile de plată prin emiterea titlului de creanță numai în momentul în care deține o notă de control a Departamentului pentru Luptă Antifraudă sau rechizitoriul Direcției Naționale Anticorupție.

Pentru acest considerent, prin nota nr. 4457/870 întocmită la data de 28.02.2011 de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – directorul Agenției de Plăți pentru Dezvoltare Rurală

și Pescuit s-a dispus suspendarea soluționării contestațiilor formulate împotriva proceselor verbale de constatare întocmite de Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, până la obținerea notei de control DLAF, a raportului final OLAF sau a rechizitoriului DNA, reținându-se necesitatea obținerii acestor documente de către Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit pentru demararea procedurii de recuperare a debitelor sau pentru soluționarea contestațiilor la procesele verbale de constatare care au ca obiect debitele semnalate urmare investigațiilor desfășurate de OLAF asupra proiectelor din cadrul Măsurii nr. 1.1, submăsura 02 – „carne, produse din carne și ouă”, implementate prin Programul SAPARD în România.

La emiterea acestei note a fost avută în vedere și adresa nr. D/004352/6.05.2010 a OLAF în care s-a precizat că, în baza art. 10 alin. 1 din Regulamentul CE nr. 1073/1999, pot fi transmise informații oricând pe parcursul desfășurării investigației, dar acestea nu sunt la fel de relevante, suficiente și puternice asemenea unui raport final, care ar trebui să conțină tot materialul probator.

De asemenea, s-a avut în vedere că, simplele constatări ale OLAF sunt rezultatul unor verificări care depășesc competențele și instrumentele avute la dispoziție de Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu atât mai mult cu cât Direcția Control și Antifraudă din cadrul acestei agenții nu deține metode de lucru și nici pârghiile legale pentru a desfășura verificarea sesizărilor OLAF, în care sunt implicate elemente de extraneitate, ca de exemplu, ofertanții participanți în cadrul procedurilor de achiziții din afara spațiului național.

Intimata – pârâtă a procedat deja la executarea acestei note, recunoscând implicit caracterul prematur al actelor sale de recuperare a finanțărilor europene emise înainte de primirea raportului final OLAF, a notei de control a DLAF sau

a rechizitoriului întocmit de DNA și în situații similare cu aceea dedusă judecății, prin deciziile nr. 22.088/23.09.2011 și nr. 20.555/16.09.2011 a admis contestațiile formulate de alți beneficiari ai finanțării nerambursabile, a anulat procesul – verbal de constatare și implicit, debitul de recuperat, reținând că, în măsura în care ulterior se va constata, prin raportul final OLAF, nota de control DLAF sau prin rechizitoriul DNA, că fondurile nerambursabile acordate prin Programul SAPARD au fost prejudiciate, să demareze din nou procedura de recuperare a debitelor , conform legislației în vigoare.

În consecință, se reține că, în conformitate atât cu dreptul intern, cât și cu dreptul comunitar, pentru a se proceda la recuperarea ajutorului financiar acordat beneficiarilor unor contracte cu finanțare europeană, în cazul constatării unor neregularități, este necesar să fie finalizate investigațiile efectuate asupra proiectelor vizate și persoanelor implicate, fie de către OLAF prin emiterea unui raport final, fie de către instituțiile cu atribuții în domeniu la nivel național, deoarece simpla suspiciune de fraudă nu justifică aplicarea unei sancțiuni administrative, care să implice retragerea totală sau parțială a ajutorului financiar nerambursabil acordat din bugetul Uniunii Europene.

În absența finalizării unor investigații administrative sau judiciare, după caz, menite a constata existența unor neregularități în derularea unor contracte cu finanțare europeană și implicit, vinovăția persoanelor implicate în încălcarea legii sau obligațiilor contractuale, este deci prematur a se proceda la luarea măsurilor de recuperare a eventualelor prejudicii, ca efect al aplicării sancțiunii administrative prevăzute de art. 5 lit. c) din Regulamentul CE nr. 2988/1995.

În cazul societății recurente, în baza informațiilor comunicate de OLAF cu adresa nr. D/004523/11.05.2010, intimata

– pârâtă a procedat direct la demararea procedurii de recuperare a prejudiciului, prin emiterea unui proces – verbal de constatare cu valoare de titlu de creanță, fără a efectua, în prealabil, propria investigație administrativă în legătură cu executarea contractului de finanțare nr. C1.10201544000030/15.08.2006, în raport cu presupusele neregularități sesizate de OLAF și fără a avea rezultatul final al unei astfel de investigații efectuate de OLAF, prin raportul final, de DLAF, prin nota de control sau de D.N.A., prin rechizitoriu.

Dispozițiile Regulamentului CE nr. 2185/1996, care prevăd că raportul OLAF ar constitui dovadă admisibilă în acțiunile administrative sau judecătorești din statul membru, nu pot fundamenta din punct de vedere juridic cele două acte contestate, nefiind aplicabile în cauză, întrucât OLAF nu a transmis un raport final al investigațiilor privind aceste achiziții, considerând cazul închis, astfel că, în mod greșit, intimata Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit a calificat sesizarea OLAF ca act de control și a aplicat sancțiunea administrativă de retragere a sprijinului financiar, dispunând restituirea integrală a ajutorului financiar nerambursabil acordat societății recurente.

Concluzia care rezultă și față de care nu se mai impune a fi examinate celelalte motive de recurs este aceea că, în lipsa unui raport final întocmit de OLAF asupra investigației sau a unor verificări administrative sau judiciare efectuate de autoritățile naționale cu atribuții în gestionarea fondurilor comunitare și în cofinanțarea aferentă, conform reglementărilor naționale și comunitare enunțate anterior, procesul – verbal de constatare nr. 13.474/29.06.2010 și notificarea nr. 13.876/5.07.2010 au fost încheiate de intimata – pârâtă Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit fără temei legal.

Pentru considerentele care au fost expuse, Înalta Curte va

admite recursul declarat împotriva sentinței civile nr. 7399/6.12.2011, va modifica această sentință, în sensul că, va admite acțiunea formulată de reclamanta S.C. D S.R.L., va dispune anularea procesului – verbal de constatare nr. 13474/29.06.2010 și notificarea nr. 13.876/5.07.2010 încheiate de pârâta Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu obligarea pârâtei Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit de a restitui reclamantei suma de 3.432.558,19 lei, achitată în executarea actelor anulate cu ordinul de plată nr. 2374/4.08.2010.

Cererea recurenteii – reclamante de obligare a intimatelor Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit la plata cheltuielilor de judecată suportate la instanța de fond și la instanța de recurs, va fi respinsă, constatându-se că, potrivit art. 274 alin. 1 și 2 Cod procedură civilă, nu s-a dovedit cu înscrisuri suma pretinsă cu acest titlu.

Astfel, se reține că, recurenta – reclamantă nu a depus contractele de asistență judiciară pentru a se verifica dacă acestea se referă la dosarul în cauză și sumele plătite cu titlul de onorariu de avocat pentru reprezentarea judiciară a părții.

Recursul declarat împotriva sentinței civile nr. 7399/6.12.2011 a fost admis, sentința atacată a fost modificată, în sensul admiterii acțiunii formulate de reclamanta S.C. D S.R.L., anulării procesului – verbal de constatare nr. 13.474/29.06.2010 și a notificării nr. 13.876/5.07.2010 încheiate de pârâta Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit, cu obligarea pârâtei Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit să restituie reclamantei suma de 3.432.558,19 lei.

Buletin fiscal martie 2016

Hotărârea de Guvern nr. 159/2016 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 208/2016. Normele metodologice de aplicare a Codului Fiscal au fost modificate și completate prin Hotărâre de Guvern, publicată pe 21 martie 2016.

Tratamentul de TVA aplicabil serviciilor de instrumentare a daunelor prestate în numele și pe seama unei societăți de asigurări

Cazul C-40/15 Minister Finansów v Aspiro SA

Cazul analizează dacă serviciile de instrumentare a daunelor prestate de un terț, respectiv societatea poloneză Aspiro, în numele și pe seama unui asigurator (fără existența unei relații contractuale cu partea asigurată), se califică pentru aplicarea scutirii de TVA prevăzute de legislația de TVA europeană cu privire la operațiunile de asigurare.

În acest context, Curtea de Justiție a Uniunii Europene ("CJUE") a analizat, în primul rând, dacă serviciile prestate de Aspiro constituie "operațiuni de asigurare" sau dacă astfel de servicii ar putea fi privite ca "servicii prestate în legătură cu operațiuni de asigurare de către brokeri și agenți de asigurări", în sensul prevederilor legislației de TVA europene.

CJUE a considerat că serviciile de instrumentare a daunelor nu sunt scutite de TVA întrucât:

- Deși constituie o parte esențială a operațiunilor de asigurare, aceste servicii nu pot fi tratate ca operațiuni de asigurare scutite de TVA, întrucât Aspiro nu acoperă un risc al asiguratului, în schimbul unei prime de asigurare. Mai mult decât atât, între Aspiro și persoana asigurată nu există o relație contractuală. Conform CJUE, această interpretare nu

contravine principiului neutralității fiscale, având în vedere că aplicarea acestui principiu nu poate conduce la extinderea scopului unei scutiri de TVA.

- Serviciile prestate de Aspiro nu pot fi considerate servicii prestate în legătură cu operațiunile de asigurare de către brokeri și agenți de asigurări, având în vedere că Aspiro nu efectuează activități specifice brokerilor sau agenților de asigurări, respectiv identificarea de potențiali clienți și introducerea lor către asigurator, cu scopul încheierii unor contracte de asigurare.

În plus, decizia CJUE reiterează faptul că scutirea de TVA aplicabilă serviciilor financiare este mai permisivă, în timp ce scutirea de TVA pentru operațiunile de asigurare se aplică în sens strict (doar în cazurile expres prevăzute de Directiva europeană de TVA). Așadar, scutirea de TVA nu se aplică pentru serviciile externalizate în domeniul asigurărilor (dacă acestea nu reprezintă fie operațiuni de asigurare, fie operațiuni de intermediere în astfel de tranzacții).

Mai mult, CJUE stabilește că propunerile legislative (și anume, Propunerea de Directivă Europeană în domeniul serviciilor financiare și operațiunilor de asigurare) sau alte reglementări conexe (alte directive europene cu privire la, de exemplu, intermedierea în asigurări) nu au relevanță în determinarea aplicabilității scutirilor de TVA prevăzute de Directiva europeană de TVA.

Decizia CJUE are implicații semnificative de TVA la nivelul societăților de asigurări, ce aplică TVA prin taxare inversă pentru serviciile de instrumentare a daunelor prestate de persoane din afara României, având în vedere dreptul limitat al acestora în ceea ce privește deducerea TVA. În principiu, practica societăților de asigurări din România este în linie cu decizia în acest caz.

TVA tranzacții imobiliare. Excluderea anului 2007 din ecuația fiscală

În materie de TVA aferent unor tranzacții imobiliare efectuate de persoanele fizice anterior datei de 1 ianuarie 2010, jurisprudența națională continuă să se dezvolte. În parametrii fixați de Curtea de Justiție a Uniunii Europene prin hotărârea din 9 iulie 2015, în afacerea C-183/14, *Salomie și Oltean*, instanțele de contencios fiscal sunt chemate să soluționeze pe fond litigiile de acest tip.

Într-una din afacerile soluționate recent de Curtea de Apel Cluj – Secția a III-a Contencios Administrativ și Fiscal, reclamantul a adus în discuție adresa Agenției Naționale de Administrare Fiscală – Direcția Generală Legislație și Proceduri Fiscale nr. 635886 din 15.02.2008, transmisă Camerei Notarilor Publici București. Potrivit celor menționate în această adresă, în opinia A.N.A.F. , înregistrarea persoanelor fizice care efectuau tranzacții imobiliare ca plătitori de TVA era obligatorie doar cu începere de la data de 1 ianuarie 2008. Pornind de aici, în virtutea art. 47 – 49 din hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene în afacerea *Salomie și Oltean*, reclamantul a invocat faptul că această adresă reprezenta o “asigurare explicită” în sensul că nu datora TVA pentru tranzacțiile imobiliare din anul 2007.

Prin decizia civilă nr. 48 din 18 februarie 2016, Curtea de Apel Cluj a receptat acest argument și a exclus din ecuația fiscală tranzacțiile efectuate de reclamant în anul 2007. În prealabil, la solicitarea reclamantului, instanța a încuviințat completarea expertizei fiscale administrate cu o

variantă de calcul în care tranzacțiile din anul 2007 să nu fie luate în considerare.

Această soluție are cu certitudine influență asupra soluției de fond. În condițiile în care Curtea de Apel Cluj a concluzionat că, de la 1 ianuarie 2008, tranzacțiile imobiliare intră în sfera de aplicare a TVA, s-a pus problema determinării obligațiilor de plată, respectiv a dreptului de deducere al TVA-ului. Or, excluderea din discuție a tranzacțiilor imobiliare din anul 2007 a influențat semnificativ atât data la care a fost depășit de către reclamant pragul de scutire în materie de TVA (reconsiderată ca fiind data de 1 august 2008), cât și cuantumul obligațiilor fiscale stabilite de către instanța de contencios fiscal ca fiind în mod real datorate.

Acest articol a fost publicat în Newsletter-ul [Costaș, Negru & Asociații](#).

Veniturile bugetare colectate de ANAF, cu 7% mai mari decât în 2015

Veniturile bugetare totale colectate de Agenția Națională de Administrare Fiscală până la data de 16 martie 2016 au fost de 35.752,4 milioane de lei, ceea ce reprezintă cu 7% (indice nominal) mai mult față de perioada similară a anului 2015 (33.498,9 milioane de lei).

Din informațiile analizate până la aceasta dată, situația veniturilor colectate, în detaliu, se prezintă astfel:

- La bugetul de stat s-au încasat 24.198,9 milioane de lei, cu 9 % (indice nominal) mai mult față de aceeași perioadă din 2015 (22.235,1 milioane de lei), astfel:
- la impozitul pe profit s-au încasat 846,6 milioane de lei, cu 32% (indice nominal) mai mult decât în aceeași perioadă a anului 2015 (639,9 milioane de lei). Creșterea încasărilor din perioada analizată, la acest impozit, s-a datorat creșterilor de viramente înregistrate de la agenții economici (+28,7%, respectiv cu 162,8 milioane de lei mai mult), cât și a impozitului virat de către băncile comerciale (+82%, respectiv cu 52,3 milioane de lei mai mult);
- la impozitul pe venit s-au încasat 4.555,7 milioane de lei, cu 3% (indice nominal) mai mult decât în 2015 (4.440,6 milioane de lei);
- încasările din taxa pe valoarea adăugată au fost de 10.290,2 milioane de lei, cu 0,24% mai mici față de încasările din perioada similară a anului 2015 (10.314,8 milioane de lei). Menționăm că, pe lângă reducerea cotei de TVA la 9% pentru alimente și servicii de restaurant (OUG nr. 6/2016), aplicabile începând cu 1 iunie 2015, din februarie se reflectă și măsura de reducere a cotei de TVA standard de la 24% la 20%. La asta se adaugă aplicarea, pentru anumite livrări de bunuri și prestări de servicii, a unei cote de TVA reduse, de 9% sau chiar de 5% în anumite cazuri.
- încasările din accize (inclusiv taxa pe viciu) au fost mai mari cu 10% (în termeni nominali) față perioada analizată a anului precedent, veniturile până la 16.03.2016 fiind de 4.692,8 milioane de lei (un plus de 444,5 milioane de lei);

Pentru mai multe detalii puteți consulta [comunicatul de presă](#) al Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

Persoanele fără venituri vor putea alege cum să plătească contribuția de sănătate

Ministerul Finanțelor Publice propune modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal astfel încât persoanele fără venituri pot alege între plata lunară a contribuției de sănătate sau plata la momentul accesării serviciilor medicale.

Proiectul Ordonanței de urgență reglementează condițiile privind modul de declarare și de plată a contribuției de asigurări sociale de sănătate de către persoanele care nu realizează venituri, pentru a putea beneficia de serviciile oferite de sistemul de asigurări sociale de sănătate.

Schimbările propuse vizează următoarele aspecte:

1. Persoanele fizice, indiferent de cetățenie, care au domiciliul ori reședința într-un stat cu care România nu are încheiate acorduri privind sistemele de securitate socială sau care nu intră sub incidența legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, și care nu se află în România pentru o perioadă mai mare de 90 de zile consecutive, nu au calitatea de contribuabili la sistemul de asigurări sociale de sănătate.

2. Au fost introduse în categoria contribuabililor unitățile trimitătoare care au obligația plății contribuțiilor pentru personalul român militar și civil trimis în misiune permanentă în străinătate.

3. În cazul veniturilor din investiții și/sau din alte surse,

realizate în anul 2016, ale căror baze lunare de calcul se situează sub nivelul valorii salariului de bază minim brut pe țară, **nu se datorează** contribuția de asigurări sociale de sănătate.

4. Persoanele fizice care nu realizează venituri și nu se încadrează în categoriile de persoane exceptate de la plata contribuției sau în categoriile de persoane pentru care plata contribuției se suportă din alte surse **datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate putând opta** între plata lunară sau sau la data la care accesează serviciile acordate de sistemul public de asigurări sociale de sănătate potrivit legii.

Aceeași regulă se aplică și în cazul persoanelor care realizează venituri lunare **exclusiv din investiții și/sau din alte surse** sub nivelul valorii salariului de bază minim brut pe țară.

Persoanele fizice prevăzute la art. 180 alin. (1) lit. b) își vor păstra calitatea de asigurat, în condițiile Legii nr. 95/2006, republicată, privind reforma în domeniul sănătății, respectiv 3 luni de la data efectuării ultimei plăți.

Neadoptarea în regim de urgență a măsurilor de reglementare prevăzute în prezentul act normativ ar conduce la:

- neasigurarea în sistemul de asigurări sociale de sănătate și în sistemul asigurărilor pentru șomaj a personalului militar și civil trimis în misiune permanentă în străinătate,
- creșterea sarcinii fiscale suportate de persoanele fără venituri sau persoane care realizează în exclusivitate venituri din investiții sau alte surse mai mici decât salariul minim brut pe țară, sub forma contribuției sociale de asigurări sociale de sănătate,
- obligarea la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate a persoanelor fizice indiferent de cetățenie, care au domiciliul ori reședința într-un stat cu care România nu are încheiate acorduri privind sistemele de securitate socială sau

care nu intră sub incidența legislației europene aplicabile în domeniul securității sociale, deși acestea nu beneficiază de serviciile acordate de sistemul de asigurări sociale de sănătate, dacă nu se află în România pentru o perioadă mai mare de 90 de zile consecutive.

Găsiți [detalii despre proiectul de Ordonanța de Urgență pentru modificarea și completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal.](#)

Ratingul de țară al României, îmbunătățit de agenția JCRA

Agenția de rating japoneză JCRA a anunțat îmbunătățirea rating-ului de țară acordat României de la BBB-/BBB la BBB/BBB+, pentru datoria pe termen lung în valută, respectiv în moneda locală, cu perspectivă stabilă.

Decizia agenției de a îmbunătățire a rating-ului reflectă progresele înregistrate la nivelul sistemului financiar, în special prin diminuarea ratei creditelor neperformante la nivelul sistemului bancar, menținerea deficitului bugetar în anul 2016 sub limita de 3% în condițiile relaxării fiscale, consolidarea poziției externe a României, perspectivele unei creșteri economice sustenabile , cât și nivelul scăzut al datoriei publice.

“Decizia agenției de rating confirmă evoluțiile, perspectivele economiei românești și, foarte important, faptul că țintele de deficit bugetar pot fi atinse în contextul măsurilor de relaxare fiscală, având în vedere estimările de creștere economică semnificativă și a colectării veniturilor. În contextul aprecierilor privind stabilitatea financiară,

agenția de rating spune că va monitoriza evoluția inițiativei legislative privind darea în plată” a menționat ministrul Finanțelor Publice, Anca Dragu.

JCRA apreciază că economia va crește cu aproximativ 4% în 2016 și 2017, în condițiile în care țara noastră este cea de-a treia mare economie din Europa Centrală și de Est, cu un PIB de aproximativ 160 miliarde de Euro în 2015. Totodată, pentru același an, notează nivelul redus al deficitului de cont, la 1,1% din PIB, precum și menținerea unor fluxuri stabile de capital străin prin investiții străine directe și fonduri europene.

În ianuarie, agenția de rating Fitch a reconfirmat rating-ul aferent datoriei guvernamentale a României pe termen lung, în valută și în monedă locală, la BBB-/BBB, cu perspectivă stabilă.

Asta după ce, în decembrie 2015, agenția de rating Moody's a îmbunătățit perspectiva de rating de la stabilă la pozitivă și a reconfirmat rating-ul suveran la Baa3 (grad investițional).

Acces la dosarul administrativ. Sesizare CJUE

Într-un dosar fiscal gestionat de societatea civilă de avocați Costăș, Negru & Asociații, Curtea de Apel Cluj a decis să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene, în vederea obținerii unei interpretări a dreptului european. Mai precis, reclamantii, care au făcut obiectul unor inspecții fiscale privind TVA-ul datorat pentru tranzacțiile imobiliare efectuate anterior datei de 1.01.2010, invocă faptul că nu au avut acces la documentele și informațiile conținute în dosarul

administrativ al inspecției fiscale înainte de luarea deciziei cauzatoare de prejudicii. În acest sens, ei au solicitat Curții de Apel Cluj să sesizeze Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu o întrebare formulată astfel: *„Este compatibilă cu principiul respectării dreptului la apărare o practică administrativă de a emite o decizie cauzatoare de prejudicii în sarcina unui particular fără a i se permite acestuia accesul la toate informațiile și documentele pe care autoritatea publică le-a avut în vedere cu ocazia emiterii deciziei cauzatoare de prejudicii, informații și documente cuprinse în dosarul administrativ, nepublic, întocmit de autoritatea publică?”*

Reclamanții au avut în vedere, în special, mai vechea hotărâre din 18 decembrie 2012 a Curții de Justiție, în afacerea C-349/07, *Sopropé*, și au apreciat că dreptul lor la apărare, recunoscut la nivel intern prin dispozițiile vechiului art. 9 alin. (1) Cod procedură fiscală, este încălcat atât timp cât nu li se pune la dispoziție, la finalul inspecției fiscale, întregul dosar administrativ, pentru a-și putea formula toate apărările.

În fapt, accesul la dosarul administrativ, care a stat la baza raportului de inspecție fiscală și a deciziei de impunere, tinde să devină o problemă cronică în procedura fiscală română. Astfel, contribuabilul intră de regulă doar în posesia anexelor la proiectul raportului de inspecție fiscală, astfel încât obiecțiunile sale, contestația administrativă și acțiunea în contencios fiscal sunt formulate practic „în orb”. În cele mai bune cazuri, contribuabilul are acces la dosarul administrativ doar în fața instanței de judecată. Jurisprudența europeană, în special cea din afacerea *Solvay c. Comisia Europeană*, pare a sublinia faptul că poziția contribuabilului este diferită în procedura administrativă, respectiv în procedura judiciară, insistând asupra faptului că persoanei verificate trebuie să i se pună la dispoziție toate documentele necesare în cadrul inspecției fiscale, astfel

încât acesta să poată formula un punct de vedere util.

Ca urmare a faptului că, la 2 martie 2016, Curtea de Apel Cluj a admis cererea de sesizare mai sus menționată, există posibilitatea obținerii unui răspuns explicit, care să permită tranșarea unei multitudini de litigii similare aflate în atenția instanțelor de contencios fiscal naționale.

TVA pentru serviciile de soluționare a daunelor. Prin hotărârea din 17 martie 2016, pronunțată în afacerea C-40/15, *Aspiro*, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a decis că art. 135 alin. (1) lit. (a) din Directiva 2006/112/CE trebuie interpretat în sensul că serviciile de soluționare a daunelor precum cele în discuție în litigiul principal, furnizate de un terț în numele și pe seama unei societăți de asigurare, nu intră în domeniul de aplicare al scutirii prevăzute de această dispoziție. În fapt, societatea *Aspiro*, care nu era nici societate de asigurări, nici broker și nici agent de asigurări, presta pentru societățile de asigurare un număr de 18 categorii de servicii: primirea declarațiilor de daune; înregistrarea daunelor în sistemul informatic și actualizarea informației primite în cursul procedurii de soluționare a daunelor; determinarea cauzelor și a împrejurărilor producerii daunelor, inclusiv inspecția bunului și a locului producerii daunei, constituirea documentației solicitate și demersurile necesare pentru stabilirea răspunderii, a cuantumului prejudiciului și a celui al despăgubirii, precum și celelalte prestații datorate beneficiarului asigurării; asumarea corespondenței schimbate cu clientul, inclusiv notificările legale către persoanele vătămate sau asigurate și corespondența schimbată cu celelalte entități care intervin în cadrul procesului de soluționare a daunelor; soluționarea pe fond a dosarelor de daune, analiza documentației primite și luarea deciziilor pe fond; evaluarea tehnică și eventualele evaluări suplimentare în cazul unor prejudicii legate de circulația vehiculelor; constituirea documentației fotografice care dovedește întinderea daunei; efectuarea de copii ale

documentelor necesare pentru declarația de daune; întocmirea documentației complete necesare pentru cererea de despăgubire sau alte prestații; arhivarea documentației referitoare la daune; transmiterea către beneficiarul contractului de asigurare a informațiilor privind soluționarea daunei și drepturile acestuia; introducerea acțiunilor împotriva terților, cu excepția acțiunilor în instanță; examinarea reclamațiilor și a plângerilor privind soluționarea daunelor; punerea la dispoziția beneficiarului în cauză a dosarului de daună; pregătirea viramentelor și a transferurilor în sistemul informatic; trimiterea și primirea corespondenței legate de soluționarea daunei; pregătirea, la cererea clientului, a unui raport privind gestionarea daunei; orice altă operațiune necesară în vederea soluționării daunelor în temeiul unui contract de asigurare, care are legătură cu operațiunile descrise anterior.

Curtea de Justiție a reținut faptul că în materie de TVA scutirile sunt de strictă interpretare, iar Aspiro nu avea calitatea de broker sau agent de asigurare. Prin urmare, toate serviciile prestate de Aspiro, mai sus descrise, intră în sfera de aplicare a TVA.

Acordul pentru edificarea construcției. Art. 27 din normele metodologice din 12 octombrie 2009 de aplicare a Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții prevede situațiile în care este proprietarul care dorește să obțină o autorizație de construcție este obligat să obțină acordul vecinilor în acest sens. În esență, în situațiile respective, vecinul poate refuza să își dea acordul pentru emiterea autorizației de construcție, însă doar dacă acest refuz este unul justificat. În măsura în care edificarea construcției nu îl prejudiciază și nu îi creează niciun disconfort, refuzul este nejustificat și poate fi cenzurat de către instanță. Astfel, conform art. 27 alin. (5) din normele în discuție, refuzul nejustificat al proprietarului terenului sau imobilului învecinat de a-și da acordul se constată de

către instanța de judecată competentă, hotărârea acesteia urmând să fie acceptată de către emitentul autorizației de construire în locul acordului vecinilor.

În realitate, un refuz nejustificat se concretizează într-un abuz de drept, reglementat de art. 15 Cod Civil. De remarcat este faptul că prin Noul Cod Civil legiuitorul a lărgit sfera de aplicare a abuzului de drept. Astfel, s-a renunțat la sancționarea acestuia doar în ipoteza în care dreptul este utilizat cu intenția de a păgubi o altă persoană și s-a consacrat concepția conform căreia simpla exercitare nerezonabilă a dreptului prin care se cauzează altuia un prejudiciu este suficientă pentru a fi sancționată. Noile criterii de calificare a abuzului de drept constau în exercitarea dreptului fără un interes rezonabil și suficient de legitim, deturnarea dreptului de la finalitatea pentru care a fost recunoscut, exercitarea excesivă, nerezonabilă a drepturilor și se îndepărtează tot mai mult de intenția titularilor unor astfel de drepturi, aceasta fiind irelevantă pentru calificarea unei conduite ca fiind abuz de drept.

Aceste considerații sunt utile în contextul în care, în multe litigii din domeniul urbanismului, există opoziții ale vecinilor (uneori sub umbrela unor asociații anume create în acest scop) pentru dezvoltarea unor proiecte imobiliare, opoziții care nu reprezintă un „refuz justificat”, ci o încercare de obținere a unor avantaje materiale în schimbul acordului pentru edificarea construcției.

Reglementarea folosinței comune în noile proiecte imobiliare.

Dominiul imobiliar se află, de mai bine de un deceniu, într-o continuă expansiune. Astfel, proiecte imobiliare mai mari sau mai mici se dezvoltă și oferă celor interesați posibilitatea achiziționării sau închirierii unor spații de locuit sau a unor birouri. Experiența noastră recentă cu mai multe categorii de clienți ne relevă însă faptul că dificultățile apar de-abia după semnarea contractului de vânzare sau a contractului de închiriere. În lipsa unei abordări concertate,

preventive, a tuturor aspectelor referitoare la folosința comună ori la cheltuielile comune, litigiile sunt iminente. Pe de-o parte, mai ales în situațiile în care proprietarii sau locatarii nu și-au constituit o asociație de profil, aceștia reclamă abuzul dezvoltătorului imobiliar (de pildă, cu privire la cuantumul cheltuielilor comune pentru încălzire, salubritate, pază etc.). Pe de altă parte, dezvoltătorii imobiliari evocă nenumărate cazuri de utilizare neconformă a spațiilor comune, dificultatea recuperării sumelor de bani corespunzătoare cheltuielilor comune ș.a.m.d. Tocmai de aceea, în opinia avocaților, este preferabil ca transmiterea dreptului de proprietate sau a dreptului de folosință să facă obiectul unor reglementări private, care să fie acceptate de cumpărători sau chiriași la momentul semnării contractelor. Deși regulile sunt necesare, motiv pentru care reglementarea este recomandată, este de asemenea necesară păstrarea unui just echilibru între drepturile și obligațiile recunoscute, respectiv plasate în sarcina fiecăreia dintre părți.

Sanționarea clauzelor abuzive în cazul creditelor rambursate.

În litigiile referitoare la clauzele abuzive, în situația creditelor rambursate, băncile invocă în apărarea lor excepția lipsei de interes. Conform acestora, în ipoteza în care împrumutul a fost deja restituit, acțiunea trebuie respinsă ca inadmisibilă. Din păcate, în unele situații, aceste apărări au fost acceptate de către instanțe, reținându-se că, deoarece contractul nu mai este în derulare, consumatorul nu mai justifică un interes legitim și actual în contestarea clauzelor abuzive cuprinse în contract.

În opinia noastră, acest raționament este unul greșit și contrar legii. Interesul legitim și actual este pe deplin justificat în situațiile respective. Astfel, deși contractul nu mai este în derulare, creditul fiind stins prin rambursare acestuia, interesul este justificat de faptul că anularea unor clauze produce efecte retroactiv, nu doar *ex nunc*. Mecanismul care justifică interesul e unul simplu: în ipoteza în care se

anulează clauzele în temeiul căruia s-au prelevat de la consumator sume de bani, anularea produce efecte retroactiv, dând naștere obligației băncii de a restitui sumele încasate în mod nelegal. Deși clauzele nu mai produc efecte în viitor, ele au produs efecte în trecut, iar aceste efecte vor fi "șterse" ca efect al anulării, părțile fiind repuse în situația anterioară. După cum s-a reținut în doctrină, sancțiunea nulității se consideră împlinită dacă se desființează actul juridic invalid, cu scopul de a restabili astfel ordinea juridică deranjată de actul nul. Se impune logic ca desființarea actului juridic să se facă retroactiv, de la data săvârșirii operațiunii juridice. *"Dacă desființarea actului nul între părți și față de terți are scopul de a restabili ordinea juridică deranjată de operațiunea juridică invalidă, această finalitate nu poate fi atinsă decât dacă toți cei implicați în actul nul (sau vizați de efectele acestuia) sunt repuși în situația existentă anterior încheierii actului nul. Retroactivitatea nulității urmărește în fond, ca cei afectați de un act nul să fie transportați în situația juridică care exista înainte de încheierea actului nul, prin restabilirea statu quo ante actus nullus. Prin urmare, dacă un act nul a fost executat și a produs efecte, acestea trebuie nimicite iar părțile sale trebuie să își restituie integral și reciproc prestațiile efectiv executate"* (I. Reghini, Ș. Diaconescu, P. Vasilescu, *Introducere în dreptul civil*, ed. a II-a, Ed. Sfera Juridică, Cluj-Napoca, 2008, p. 543).

În consecință, având în vedere faptul că anularea poate interveni și cu privire la un act executat, iar ca urmare a anulării situația anterioară încheierii actului nul trebuie restabilită, considerăm că există un interes legitim și actual și în situațiile la care am făcut referire: acela de a obține restituirea prestațiilor efectuate în temeiul clauzelor a căror anulare se solicită.

Despăgubiri zboruri anulate. Instanțele naționale continuă să

acorde despăgubiri călătorilor ale căror zboruri au fost anulate sau întârziate excesiv. Spre pildă, prin decizia civilă nr. 630/A/21.09.2015, Tribunalul Specializat Cluj a înlăturat argumentele companiei Wizz Air și a stabilit că fenomenul de ceață, de altfel frecvent pe aeroportul internațional din Cluj-Napoca, nu poate fi considerat o „împrejurare excepțională” exoneratoare de la plata despăgubirilor stabilite de Regulamentul (CE) nr. 261/2004. În orice caz, precizează instanța națională, pentru a fi exonerată de răspundere compania aeriană are obligația de a proba că a luat măsuri efective pentru a înlătura consecințele negative ale anulării zborului.

Acest articol a fost publicat în Newsletter-ul [Costaș, Negru & Asociații](#).

Buletin fiscal februarie 2016

Ordinul ANAF nr. 558/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 78/03 februarie 2016

Ordinul aprobă Procedura de publicare a listelor debitorilor care înregistrează obligații fiscale restante, precum și cuantumul acestor obligații.

Dintre principalele aspecte adresate, menționăm următoarele:

- Organele fiscale centrale publică pe pagina de internet a ANAF lista debitorilor care înregistrează obligații fiscale restante (obligații fiscale a căror termen de plată este depășit sau diferențe de obligații fiscale principale și accesorii stabilite prin decizie de impunere), precum și cuantumul acestor obligații.
- Listele se vor publica separat pentru debitori persoane

fizice și persoane juridice. Actualizarea și publicarea listei se face trimestrial până în ultima zi a primei luni din trimestrul următor celui de raportare.

- Obligațiile fiscale restante al căror quantum total este sub plafoanele menționate mai jos, nu fac obiectul publicării pe pagina de internet a ANAF:

– 1.500 lei pentru mari contribuabili;

– 1.000 lei pentru contribuabili mijlocii;

– 500 lei pentru celelalte categorii de debitori, inclusiv în cazul persoanelor fizice care înregistrează obligații fiscale restante din desfășurarea de activități în mod independent sau exercitarea de profesii libere;

- 100 lei pentru persoane fizice, altele decât cele menționate mai sus.
- Organul fiscal central comunică debitorului o notificare până în data de 15 a primei luni din trimestrul următor celui de raportare, menționând obligațiile fiscale restante.

Ordinul ANAF nr. 351/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 97/09 februarie 2016

Ordinul aprobă Procedura de transfer a sumelor recuperate în cadrul asistenței reciproce la recuperare (sume recuperate în România, reprezentând creanțe stabilite în alte state și sume recuperate de autoritățile competente din alte state, reprezentând creanțe stabilite în România) și modelul și conținutul unor formulare. Procedura anterioară (Ordinul nr. 395/2008) a fost abrogată.

Impozitul pe profit

Ordinul nr. 236/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 146/25 februarie 2016

Ordinul menționează că pentru anul fiscal 2016 indicele

prețurilor de consum utilizat pentru actualizarea plăților anticipate în contul impozitului pe profit anual este 100,5%.

TVA

Ordinul nr. 103/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 106/11 februarie 2016

Ordinul privind aprobarea Instrucțiunilor de aplicare a scutirii de taxă pe valoare adăugată pentru operațiunile prevăzute la art. 294 alin. (1) lit. a) – i), art. 294 alin. 2) și art. 296 din Legea 227/2015 privind Codul Fiscal.

Ordinul ANAF nr. 727/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 150/26 februarie 2016

Ordinul aprobă Procedura de organizare și funcționare a Registrului operatorilor intracomunitari și abrogă Ordinul ANAF nr. 2.101/2010.

Principalele modificări ale Procedurii se referă la radierea din oficiu a contribuabililor din Registrului operatorilor intracomunitari. Ordinul introduce noi cazuri în care contribuabilii pot fi radiați din oficiu:

- Dacă în termen de 30 de zile de la data modificării listei administratorilor cazierelor judiciare ale noilor administratori nu au fost depuse la organul fiscal competent.
- Dacă în termen de 30 de zile de la data modificării listei asociaților cazierelor judiciare ale noilor asociați care dețin minim 5% din capitalul social al societății nu au fost depuse la organul fiscal competent.

Următoarele Ordine nu conțin modificări majore față de reglementările precedente. Se face trimitere la dispozițiile din noul Cod Fiscal.

- **Ordinul nr. 101/2016, publicat în Monitorul Oficial nr.**

87/05 februarie 2016

Ordinul aprobă Normele privind restituirea TVA cumpărătorilor, persoane fizice, care nu sunt stabiliți în UE. Ordinul precedent nr. 1.692/2007 este abrogat.

▪ Ordinul nr. 105/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 90/08 februarie 2016

Ordinul aprobă Normele privind scutirea de la plata TVA și a accizelor pentru importurile definitive ale anumitor bunuri (prevăzută la art. 293 alin. (1) lit. d) și art. 395 alin. (7) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal), precum și Procedura privind autorizarea unor organisme pentru a importa bunuri în regim de scutire. Ordinul nr. 2.220/2006 și Ordinul nr. 2.180/2007 sunt abrogate.

▪ Ordinul ANAF nr. 521/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 91/08 februarie 2016

Ordinul aprobă Procedura de înregistrare în scopuri de TVA, potrivit prevederilor art. 316 alin (1) lit. a) sau c) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal și pentru aprobarea modelului și conținutului unui formular (i.e. Decizie privind înregistrarea în scopuri de TVA). Ordinul ANAF nr. 1.967/2011 este abrogat.

▪ Ordinul nr. 104/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 92/08 februarie 2016

Ordinul aprobă Normele privind stabilirea procedurii și a condițiilor de autorizare a antrepozitului de TVA, precum și pentru instituirea Comisiei pentru autorizarea antrepozitelor de TVA și a regulamentului de organizare și funcționare a acesteia. Ordinul ANAF nr. 24/2014 este abrogat.

▪ Ordinul nr. 102/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 96/09 februarie 2016

Ordinul aprobă Instrucțiunile de aplicare a măsurilor de

simplificare în domeniul TVA privind operațiunile pluripartite din UE, legate de lucrări asupra bunurilor mobile corporale, și a Instrucțiunilor de aplicare a măsurilor de simplificare în domeniul TVA privind retururile de bunuri în spațiul UE și tratamentul fiscal al reparațiilor efectuate în perioada de garanție și post-garanție. Ordinul nr. 3.417/2009 este abrogat.

Accize

• Ordinul ANAF nr. 501/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 82/04 februarie 2016

Ordinul stabilește că Direcția Generală a Vămirilor, direcțiile regionale vamale și birourile vamale întocmesc deciziile de impunere privind accizele în situația în care se constată diferențe de accize în cazul mișcării produselor accizabile în regim suspensiv de accize sau în situația în care distrugerea sau pierderea produselor accizabile nu se admite ca neimpozabilă. Ordinul aprobă modelul și conținutul formularelor și documentelor utilizate de către autoritățile relevante în situațiile menționate mai sus și abrogă Ordinul ANAF nr. 1.959/2015.

Hotărârea de Guvern nr. 47/2016, publicată în Monitorul Oficial nr. 100/09 februarie 2016

Hotărârea de Guvern modifică Normele metodologice de aplicare a Codului Fiscal, aprobate de Hotărârea de Guvern nr. 1/2016. Hotărârea menționează faptul că operatorii economici pot comercializa substanțe utilizate pentru marcarea și colorarea păcurii și a produselor asimilate acestora din punct de vedere al nivelului accizelor, după înregistrarea la autoritatea vamală teritorială. Înregistrarea se face prin depunerea unei cereri (anexa 44) însoțită de certificatul de analiză emis de producător sau de un laborator acreditat, prin care se atestă că substanțele comercializate corespund condițiilor menționate în legislația fiscală. Autoritatea vamală teritorială va

înregistra operatorul economic în termen de 2 zile lucrătoare de la data la care cererea, împreună cu documentele necesare, au fost transmise.

Hotărârea modifică de asemenea formatul cererii de înregistrare a operatorilor economici care comercializează substanțe utilizate pentru marcarea și colorare (anexa 44).

Ordinul nr. 221/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 147/25 februarie 2016

Ordinul aprobă configurația Codului de accize și Nomenclatorul codurilor de produse accizabile armonizate. Ordinul nr. 3.661/2008 este abrogat. Prețuri de transfer

Ordinul ANAF nr. 442/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 74/02 februarie 2016

Ordinul adresează cuantumul tranzacțiilor, termenele pentru întocmire, conținutul și condițiile de solicitare a dosarului prețurilor de transfer și procedura de ajustare/estimare a prețurilor de transfer. Prevederile acestui ordin sunt aplicabile începând cu 2016. Vă rugăm consultați Buletinul Fiscal nr. 2 din februarie 2016 pentru mai multe detalii. Formulare fiscale Declarații informative de TVA

Ordinul nr. 522/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 78/03 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare pentru următoarele formulare:

- Formularul 392A: Declarație informativă privind livrările de bunuri și prestările de servicii efectuate în anul...
- Formularul 392B: Declarație informativă privind livrările de bunuri, prestările de servicii și achizițiile efectuate în anul...
- Formularul 393: Declarație informativă privind

veniturile obținute din vânzarea de bilete pentru transportul rutier internațional de persoane, cu locul de plecare din România, în anul...

Formularul 300

Ordinul ANAF nr. 588/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 93/08 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularului 300 „Decont de TVA”. Principalele modificări se referă la următoarele aspecte:

- Specificarea temeiului legal pentru depunerea sau modificarea decontului de TVA după anularea rezervei verificării ulterioare;
- Raportarea achizițiilor de bunuri și servicii supuse măsurilor de simplificare pentru care beneficiarul este obligat la plata TVA (taxare inversă) în funcție de fiecare cotă de TVA (20%, 9% sau 5%);
- Declararea operațiunilor supuse măsurilor de simplificare în funcție de categoria bunurilor pentru care se aplică taxarea inversă;
- Raportarea facturilor primite după inspecția fiscală și pentru care nu a fost dedusă TVA conform prevederilor legale aplicabile;
- Evidențierea livrărilor/achizițiilor de bunuri și servicii realizate în ultimele 6 luni/2 trimestre a căror TVA aferentă a rămas neexigibilă;
- Completarea decontului de TVA în cazul fuziunii și divizării. Prevederile acestui Ordin sunt aplicabile Deconturilor de TVA aferente primei perioade fiscale din anul 2016. Formularul 301

Ordinul ANAF nr. 592/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 94/08 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularului 301 „Decont special de TVA”.

Principalele modificări se referă la următoarele aspecte:

– Specificarea temeiului legal pentru depunerea sau modificarea decontului de TVA după anularea rezervei verificării ulterioare; – Actualizarea formularului și a instrucțiunilor de completare cu prevederile noului Cod Fiscal.

Prevederile acestui ordin sunt aplicabile Deconturilor speciale de TVA aferente primei perioade fiscale din anul 2016. Formularul 390

Ordinul ANAF nr. 591/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 94/08 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularului 390 „Declarație recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare”, pentru a le alinia cu prevederile noului Cod Fiscal.

Formulare pentru înregistrarea/anularea înregistrării în scopuri de TVA

Ordinul ANAF nr. 631/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 131/19 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare pentru următoarele formulare utilizate în cazul înregistrării/anulării înregistrării în scopuri de TVA:

- Formularul 091: Declarație de înregistrare în scopuri de TVA/Declarație de mențiuni a altor persoane care efectuează achiziții intracomunitare sau pentru servicii;
- Formularul 093: Declarație de înregistrare în scopuri de TVA/Declarație de mențiuni pentru persoanele impozabile care au sediul activității economice în afara României, dar sunt stabilite în România prin sedii fixe;
- Formularul 094: Declarație privind cifra de afaceri în

cazul persoanelor impozabile pentru care perioada fiscală este trimestrul calendaristic și care nu au efectuat achiziții intracomunitare de bunuri în anul precedent;

- Formularul 098: Cerere de înregistrare în scopuri de TVA, conform art. 316, alin. (1) litera a) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal;
- Decizie privind anularea înregistrării în scopuri de TVA, în vederea aplicării regimului de scutire prevăzut la art. 310 din Codul Fiscal.

Principalele modificări se referă la alinierea cu prevederile noului Cod Fiscal.

Ordinele ANAF nr. 7/2010 și nr. 1.768/2012 se abrogă.

Formularul 311

Ordinul ANAF nr. 795/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 145/25 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularului 311 „Declarația privind TVA colectată datorată de către persoanele impozabile al căror cod de înregistrare în scopuri de TVA a fost anulat conform art. 316 alin (11) litera a) – e), litera g) sau litera h) din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal”.

Pentru a alinia Formularul 311 cu prevederile Codului de Procedură Fiscală, se solicită specificarea temeiului legal pentru depunerea formularului după anularea rezervei verificării ulterioare.

Formularul 307

Ordinul ANAF nr. 793/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 146/25 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularului 307 „Declarație privind sumele

rezultate din ajustarea/corecția ajustărilor/regularizarea TVA”. Pentru a alinia Formularul 307 cu prevederile Codului de Procedură Fiscală, se solicită specificarea temeiului legal pentru depunerea sau modificarea Decontului special de TVA după anularea rezervei verificării ulterioare.

Ordinul ANAF nr. 587/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 94/08 februarie 2016

Ordinul modifică formatul, conținutul și instrucțiunile de completare ale formularelor 100 „Declarație privind obligațiile de plată la bugetul de stat” și 710 „Declarație rectificativă”.

Noul formular 100 se utilizează pentru declararea impozitelor și taxelor datorate începând cu 1 ianuarie 2016.

Nomenclatorul obligațiilor de plată la bugetul de stat a fost de asemenea modificat.

Se solicită specificarea temeiului legal pentru depunerea sau modificarea declarațiilor privind obligațiile de plată la bugetul de stat după anularea rezervei verificării ulterioare.

Formulare taxe locale

Ordinul nr. 94/137//2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 122/17 februarie 2016

Ordinul aprobă formatul și conținutul anumitor formulare tipizate utilizate în scopul obținerii informațiilor necesare realizării schimbului automat obligatoriu de informații privind bunuri imobile în proprietatea rezidenților români și a celor din alte state membre UE:

- Anexa – model 2016 ITL-001: Anexă la Declarația fiscală pentru stabilirea impozitului/taxei pe clădirile rezidențiale/ nerezidențiale/ cu destinație mixtă, aflate în proprietatea persoanelor fizice;
- Anexa – model 2016 ITL-002: Anexă la Declarația fiscală

pentru stabilirea impozitului/taxei pe clădirile rezidențiale/ nerezidențiale/ cu destinație mixtă, aflate în proprietatea persoanelor juridice;

- Anexa – model 2016 ITL-003: Anexă la Declarația fiscală pentru stabilirea impozitului/taxei pe teren în cazul persoanelor fizice;
- Anexa – model 2016 ITL-004: Anexă la Declarația fiscală pentru stabilirea impozitului/taxei pe teren în cazul persoanelor juridice.

Ordinul abrogă Ordinul precedent nr. 872/1.025/2014.

Ordinul no. 144/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 124/17 februarie 2016

Ordinul aprobă formatul și conținutul unor formulare tipizate utilizate în activitatea de colectare a impozitelor și taxelor locale, precum și a altor venituri ale bugetelor locale, de către organele fiscale locale modificând și completând Ordinul nr. 2.068/2015 privind aprobarea unor formulare tipizate pentru activitatea de stabilire a impozitelor și taxelor locale de către organele fiscale locale.

Formularul 012

Ordinul ANAF nr. 726/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 136/22 februarie 2016

Ordinul aprobă modelul, conținutul și instrucțiunile de completare a formularului 012 "Notificare privind modificarea sistemului anual/trimestrial de declarare și plată a impozitului pe profit". Modificările aduse vechiului formular 012 reprezintă în principiu alinierea cu articolele din noul Cod Fiscal.

Actualul Ordin abrogă Ordinul președintelui ANAF nr. 1.994/2012.

Scheme de ajutor de stat

Hotărârea de Guvern nr. 57/2016 pentru completarea Hotărârii Guvernului nr. 1.174/2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 112/12 februarie 2016

Hotărârea stipulează că pentru anul 2016 suma alocată pentru plata ajutorului de stat pentru reducerea accizei la motorină utilizată în agricultură este de 338.819 mii lei (redușă de la 377.472 mii lei în 2015).

Schema de raportare FATCA

Ordinul ANAF nr. 503/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 70/01 februarie 2016

A fost publicată Înțelegerea dintre autoritățile competente din România și Statele Unite ale Americii privind îmbunătățirea conformității fiscale și implementarea FATCA.

Diverse

Competență administrare nerezidenți

Ordinul ANAF nr. 794/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 150/26 februarie 2016

Ordinul modifică și completează Ordinul nr. 3.775/2015 pentru aprobarea unor competențe speciale ale organului fiscal central. Conform Ordinului, în cazul persoanelor fizice și persoanelor juridice care nu au pe teritoriul României un sediu permanent și care optează sau au obligația de a desemna un împuternicit, competența de administrare revine organului fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al împuternicitului.

Procedura de administrare a contribuabililor mijlocii

Ordinul ANAF nr. 560/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 83/04 februarie 2016

Ordinul aprobă Procedura de administrare și monitorizare a

contribuabililor mijlocii și aprobă modelul și conținutul unor formulare utilizate în acest proces. Ordinul abrogă Ordinul președintelui ANAF nr. 468/2015.

Procedura privind timbrul de mediu pentru autovehicule

Ordinul ANAF nr. 370/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 72/01 februarie 2016

Ordinul aprobă Procedura privind stabilirea sumei reprezentând timbrul de mediu pentru autovehicule și modelul și conținutului unor formulare. Ordinul președintelui ANAF nr. 296/2013 este abrogat.

Intrarea în vigoare a Acordului dintre România și Jersey privind schimbul de informații în domeniul fiscal

În 5 februarie 2016, a intrat în vigoare Acordul privind schimbul de informații în domeniul fiscal dintre România și Jersey, semnat la 1 decembrie 2014 și ratificat în 20 noiembrie 2015. Condițiile Acordului privind schimbul de informații în domeniul fiscal dintre Jersey și România sunt aplicabile începând cu 5 februarie 2016 pentru aspectele fiscale de natură penală și din 1 ianuarie 2017 pentru alte aspecte fiscale.

Aspecte legate de întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale și a raportărilor anuale

Ordinul nr. 123/2016, publicat în Monitorul Oficial nr. 81/4 februarie 2016

Ordinul prevede în anexele sale principalele aspecte privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare anuale de către entitățile cărora le sunt incidente reglementările contabile aprobate prin Ordinul Ministrului Finanțelor publice nr. 1.802/2014 și prin Ordinul Ministrului Finanțelor publice nr. 1.286/2012, incluzând aspecte privind componența situațiilor financiare anuale, termenul de depunere, modalitatea de

întocmire și depunere. De asemenea, Ordinul include prevederi privind sistemul de raportare anuală la 31 decembrie, în principal legate de cerințele privind întocmirea și depunerea raportărilor anuale, termenul de depunere, structura formularelor incluse în raportările anuale.